

גנזי המלך

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת **ארבע כנפות**

414

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"וַתִּשָּׂא כָּל הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם וַיִּבְכוּ הָעָם בַּלַּיְלָה הַהוּא"

תשעה באב

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

שאפשר לאדם להמצא בו, שכמעט וניתק פתיל חייו הרוחניים וזיקתו לקדושה והריהו קרוב לאבדון רוחני ח"ו. כשהמצב הזה מתפשט באומה הרי זה מצב של חרבן ח"ו, מי שלא מרגיש בזה ולא מצטער בזה הרי זה סימן שאצלו כבר הגיע החרבן ח"ו.

אך מי שמרגיש את גלות השכינה שבתוך עצמו ומצטער על אי יכולתו להדבק בהשי"ת כדבעי ועל חרבן בית המקדש שבלב ויגדל צערו עד כדי כבי הרי זה כבר תיקון לגלות השכינה שבלבו כאז"ל; **'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה'** (תענית' ל:); פירוש; גם עתה רואה התיקון בפנים לבבו ושמח בו וזהו ענין של קביעת בכיה לדורות; אף שמשמעותה עונש אין היא אלא דרך התיקון היחידה. ולא עוד אלא שכל הצרות שה' מביא על עמו, תכליתן לסבב לאדם סיבות נפשיות שיצטער על חרבן בית המקדש הרוחני שבלב והיא דרך הגאולה.

כאן לא מועילה הערמה כנגד היצר תיקון בדרך חיצונית, אלא חסרון של פנימיות צריך לתקן ע"י מציאת דרך לפנים האדם, נגד **'בכיה של המשך בעמ' 2** <<<

בטחון ולהצמיחו עד כדי; **'פי קֶזֶק הוא מִמֶּנּוּ'** (במדבר' יג לא) ופגם זה בבטחון שהוא חסרון בפנימיות בדביקות בהשי"ת אי אפשר היה לתקנו אלא בקביעת בכיה לדורות.

וכך הוא ביאור הענין על עמקותו הכרת ה' בפנים הלב היא השראת השכינה בישראל כאז"ל; **'וְשִׁכְנִיתִי בְּתוֹכְכֶם'** (שמות' כה ח) **בתוכו לא נאמר, אלא בתוכם'** (במדב'ר' יב ג). אפילו בהיות האדם בהסתר גדול במצב של טומאה ממש, אין פוסק ממנו הניצוץ הקדוש הפנימי החבוי בתוך לבם של ישראל כי דבר זה נכלל בהבטחת ה'; **"לא מאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכַלְתֶּם"** (ויקרא' כו מד) אך ע"י עבירות וחטאים והתקרבות לטומאה, יוצר האדם חומת ברזל בין הנקודה הקדושה שבלבו ובין האני שלו וע"י זה נופל הניצוץ הקדוש לתוך הטומאה ואינו מסוגל עוד להאיר לנשמתו וזה ענין שכינתא בגלותא, שהנקודה הפנימית של האדם אינה גלויה ומאירה אלא חבויה וחשוכה.

יש גלות השכינה של הפרט, בחינת הנקודה הפנימית של היחיד. ויש גלות השכינה של הכלל, כשהאומה בכללותה דוחה את הניצוץ הקדוש ע"י חומריות ועם הארצות, זהו המצב הגרוע ביותר

ישנם דברים שאי אפשר להשתמש בהם בדרך חיצונית, אלא יש צורך להתרומם ולהגיע לפנימיות הדברים ולהתרכז בנקודת האמת, כי רק בדרך זו אפשר להגיע למטרה המיוחלת אחד מהם הוא; גאולת השכינה מגלותה שהיא תכלית ותוכן אבל תשעה באב; **'אתם בכיתם בכיה של הינם ואני קובע לכם בכיה לדורות'** (תענית' כט.). בכיה הינה ביטוי לצער פנימי מהי; **'בכיה של הינם'?**

'בכיה של הינם' איננה נובעת אלא מחוסר בטחון. כשעמדו בני ישראל על גבול ארץ הקדושה סרבו להכנס; **'וְנִלְמָה ה' מִבֵּי אֹתָנוּ אֵל הָאָרֶץ הַזֹּאת לְנַפְל בְּחָרָב'** (במדבר' יד). **'וַתֹּאמְרוּ בְּשִׁנְאָת ה' אֹתָנוּ הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לָתֵת אֹתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי לְהַשְׁמִידָנוּ'** (דברים' א כז) **וְכַתֵּב עַל זֶה הַסְּפֹרֵנוּ; "בְּשִׁנְאָת ה' אֹתָנוּ" עַל מַה שֶׁעַבַּדְנוּ עַ"ג בְּמִצְרַיִם "לָתֵת אֹתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי" שֶׁאֵף עַל פִּי שִׁישׁ לֹא יָדוּ לְכַבוֹשׁ אֶת הָאֱמֹרִיִּים וְלֹהֲמִיתָם יִתֵּן אוֹתָנוּ בְּיַד הַהִנְקָם'.**

הרי שלכאורה; בכייתם היתה בכיה של תשובה ויראת שמים, אך מערמומיות היצר היה להפך את מחשבתם ולערב בה שמץ של חסרון

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

»»» המשך מעמ' 1

לפניו, מצבנו בדכיות בה', מצבנו באהבת ישראל, מצבנו באהבת התורה וכיוצא בזה ולאחר התבוננות כזו, הלא נבוש בראותנו את עצמנו בטוחים בביאת המשיח.

הבטחון בקבלת תשובה הוא מן הדברים המושרשים בנו, אבל כלום אנו מרגישים את החרבן אשר החטא גורם, את הבזיון שהחטא מטיל על החוטא, הלא באמירת 'חטאתי' ביום הכפורים יצאנו כבר ידי חובתנו ולכן אין פלא שאמונתנו בקבלת התשובה מושרשת בנו גם ללא הכרת גודל חסדי ה', אם נבקש למצוא בקבלת התשובה את גודל חסדי ה' עלינו להתבונן בראשונה במצבנו ולאחר שנחוש כי אין אנו ראויים לקבלת תשובתנו ולאחר שנחוש שכאשר יבוא המשיח לא נדע אנה להסתתר מגודל הבושה; "וּפְתָאֵם יְבֹא אֵל הַיְכָלוֹ הַגָּדוֹל אֲשֶׁר אַתֶּם מְבַקְשִׁים" (מלאכי ג) ויראה אתנו במצבנו מלוכלכים בעונות ופשעים ורק אז נשכיל לקלוט הידיעה על גודל חסד ה', שגם במצב זה הוא מטיב אתנו בחסדו הגדול.

כור המבחן שבו נדע אם אמונתנו הוא מגודל הבטחון או מחוסר הכרתנו את פחיתותנו הוא בנסיון המזדמן לאדם בגשמינות, אם אז הוא עוזב מיד את תלמודו, אם שלות הנפש פורחת ממנו והלאה, איך יוכל לומר כי בנוגע לרוחניות נפשו שלווה מחמת הבטחון? **על כרחק**; בטחוננו ברוחניות בטחון מזויף הוא **והאמת היא** כי אינו רואה את החסרון ברוחניות. **מחז**; עלינו להתבונן ולקבוע בנפשנו כי אין אנו ראויים. **ומאידך**; עלינו להתחזק שוב באמונה בחסדי ה' אשר על אף מצבנו יגאלנו, כשם שהקב"ה הבטיח ארץ ישראל לישראל ואע"פ שהיו ע"ז במצרים קיבלו ארץ ישראל, כך הבטיח הקב"ה שישלח לנו את המשיח ואע"ג שאין אנו כדאיים יקבל את תפילתנו ברחמים וישלח לנו את המשיח.

ולמדנו עד היכן חובת הבטחון מגעת; ידיעה בגודל חסדי ה' אשר הם ללא שיעור '**חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו**'. '**חמלה גדולה**' לפי השגתנו '**ויתרה**' יותר מכפי השגתנו. ואין שום מצב בעולם שחובת הבטחון אינה כוללת אותה, הידיעה הזו כאשר היא משתרשת באדם, היא מעניקה לו מנוחת הנפש והריהו עומד במקום שאפשר להחיות בו מחדש את עצמו. **כל גדולי ישראל בשנים האחרונות אמרו על זמננו שהוא זמן של; 'חבלי משיח'** ('ילקו"ש' 'ירמיה' ל) כשם שכל אם בישראל יודעת כי אחר חבלי לידה מגעת הלידה, **כן עלינו להשריש בעצמנו** כי מתוך החבלים המקיפים אותנו יבוא המשיח, אין אנו

"וְלֹא אֲבִיתֶם לַעֲלֹת וּתְמַרוּ אֶת פִּי ה' אֲלֵיכֶם... וּתְרַגְּנוּ בְּאֲהָלֵיכֶם וּתְאֹמְרוּ בְּשִׁנְאֵת ה' אֲתָנוּ הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לָתֵת אֲתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי לְהַשְׁמִידָנוּ" ('דברים' א כו)

'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה' ('תענית' ל:); באמצעות האבילות ניתן להגיע לנחמה. **בפרשתנו למדנו על מהות הנחמה ועל החטא של אבילות שאין עמה אמונה בנחמה**; **"וְלֹא אֲבִיתֶם לַעֲלֹת וּתְמַרוּ אֶת פִּי ה' אֲלֵיכֶם... וּתְרַגְּנוּ בְּאֲהָלֵיכֶם וּתְאֹמְרוּ בְּשִׁנְאֵת ה' אֲתָנוּ הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לָתֵת אֲתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי לְהַשְׁמִידָנוּ" ('דברים' א) ובא על זה ביאורו של הספורנו בזה הלשון; 'וזה שלא הייתם מאמינים בה' שיתננה לכם ולכן כשהגידו המרגלים שהעם חזק לא אבייתם לעלות "בשנאת ה' אתנו" על מה שעבדנו ע"ג במצרים'. הדור לא פקפק ח"ו ביכולת ה' להביאם לארץ ישראל, אלא שמתוך הכרתם בחטא הגדול של ע"ז ולא הכירו בגודל חסדי ה' שהבטיח להם ארץ ישראל, לא האמינו כי תנתן להם הארץ.**

כיוצא בזה מצאנו; **"וְאָתָּה כֵּן אָנֹכִי אָמַר אֵל בֵּית יִשְׂרָאֵל כֵּן אָמַרְתֶּם לֵאמֹר כִּי פִשְׁעֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ עָלֵינוּ וְכֵן אָנַחְנוּ מִמָּקוֹם וְאֵיךְ נִתְקֶה? אָמַר אֱלֹהִים חַי אֱנִי נָאֵם ה' אִם אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הַקָּשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּב הַקָּשָׁע מִדְּרָכֶיךָ שׁוּבוּ מִדְּרָכֶיךָ הַקָּשָׁעִים וְלָמָּה תִּמְוָתוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל" ('יחזקאל' ג).** הרי שכדי להפקיע מסברת בית ישראל אשר תשובתם לא תקובל עוד, היו זקוקים לשבועה, כי מצד השכל אי אפשר להבין שתועיל תשובה לחטאים כה רבים, אלא שחסדי ה' כה רבים אשר מכפר על ישראל ואשר מביא את ישראל לארץ ישראל למרות החטאים והחסרון בחטא המרגלים היה שלא הכירו בגודל חסד חנינם של הקב"ה גם לאינם ראויים.

כאשר נבוא להעתיק את הלימודים אשר למדנום כאן למעשה, נמצא את עצמנו עומדים במדרגה נשגבה בהכרת חסדי ה', שהרי אנו מאמינים בקבלת תשובה ומאמינים בחסדי ה' אשר גם במצבנו יגאלנו וישלח לנו את המשיח, אבל כאשר נתבונן בזה נמצא עוד, אשר יתכן שאין אמונתנו בביאת המשיח זקוקה להכרה בגודל חסדי ה', יען אין אנו מתבוננים בפחיתותנו ובדעתנו כי ראויים הננו לקבלת פני משיח, אמנם אם נתבונן במצבנו ונשאל את עצמנו, האם בשעה זו מוכנים הננו לקבלת פני משיח, נמצא את עצמנו בשפל המדרגה, כי הרי כאשר משיח יביט עלינו יהיה מבטו חודר מעבר אל עבר וכל מצבנו הרוחני יהיה גלוי

חנינם' עלינו להציג בכיה של אמת; 'מיום שחרב בית המקדש ננעלו שערי תפילה ואע"פ ששערי תפילה ננעלו שערי דמעה לא ננעלו' ('ברכות' לב:). 'שַׁעַר הַשָּׁמַיִם" ('בראשית' כח יז) שער השכינה הוא גם השער ללב האדם, בה במדה שזוכה האדם לפתוח את לבו ולהחזיר לתוכו מהאמת הצרופה, באותה המדה פתוחים לפניו גם שערי השמים. באמצעות חמשה העיניים שבתשעה באב וציורי החרבן שבקינות, אפשר להתעורר לידי בכיה אמיתית הנובעת מן הלב והיא שורש התיקון לגלות השכינה ופתיחת שער הגאולה וזה סודו של תשעה באב.

ומפליא הדבר עד כמה רואים את יד ה' המנהיגה והמסכבת במשך הדורות. **מאורעות היסטוריים כבירים קרו באותו היום**; חרבן בית ראשון, חרבן בית שני, גירוש היהודים מאנגליה, גירוש ספרד, מלחמת העולם הראשונה, כולם חלו בתשעה באב. **ואמר אחד מחכמי ההיסטוריה**: "לו ידע הרוזן הספרדי כמה אמונה ובטחון הוא נוטע בלב היהודים בגרשו אותם בתשעה באב, שראו ע"י זה שרק יד ה' היא המכוונתם והמוליכתם גם בעת צרתם ושתכלית נעלה ונשגבה להם בגלותם, היה מתחרט על מעשיו".

עבודת תשעה באב היא; להבין ולדעת על מה צריכים להצטער ולידי מה צריך צער זה להביא, חכמינו ז"ל סמכו לשלשה דפורענותא שבעה דנחמתא, מיד אחר תשעה באב באה שבת **"נחמו" ('ישעיה' מ א) וקשה; 'וּלְשִׁמְתָהּ מַה זֶה עֲשֵׂה" ('קהלת' ב ב) מיד אחרי האבל? והענין הוא כמ"ש **"שבעל התניא; 'שלמרות סכנת העצבות לעליה הרוחנית, צריך האדם לעשות קביעות עתים ושעת הכושר בישוב הדעת להתבונן בגדולת ה' אשר חטא לו, שע"י זה יהיה לבו נשבר במרירות אמיתית... מיד אחר שנשבר לבו בעתים הקבועים ההם, אזי יסיר העצב לגמרי ויאמין אמונה שלמה כי ה' העביר חטאתו ורב לסלוח וזו היא השמחה האמיתית בה' הבאה אחר העצב" ('תניא' א כו).****

וכן הוא בתשעה באב; אם ע"י הצער והבכיה באים לידי הכרה בגלות השכינה, מכינים את דרך הגאולה וכאן מקור השמחה והנחמה. וזה ענין תקנת שבעה דנחמתא אחר תשעה באב. **וכבר אמרו ז"ל; 'בתשעה באב נולד בן דוד' ('אליה רבה' 'או"ח' תקנא) ה' יזכנו לראות את אורו בקרוב בהקמת השכינה מעפרה והרמת קרן התורה בב"א. ('מכתב מאליהו' ב עמ' 46).**

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

יודעים מתי יהיה הרגע של ביאת המשיח, אבל עלינו להתכונן לביאתו.

המשגיה זצ"ל ממיר אמר פעם: "שעלינו להתכונן למסירות נפש על קידוש השם, אין אתנו יודע אם אנו נקבל פניו, או שנצטרך למסור את נפשנו, אבל עלינו להתכונן לשניהם; גם למסירת נפש וגם לקבל פני משיח 'ואע"פ שיתממה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא'" ('ג עיקרים'). **מידי שנה חוזר כלל ישראל ואומר: "לשנה הבאה בירושלים"** (הגדה של פסח) ואינו מתיאש מזה

"למה יאמרו מצרכים" (שמות' לב יב) כלומר הצדיק יודע האמת על הישועה הבאה לקוי ה' **"נצדיק בצמונתו יתירה"** ('חבקוק' ב). אבל כדי שיגרם קידוש השם, זקוקים לישועה כזו שגם הגוים יראו אותה. אנו עומדים בימים האחרונים שלפני תשעה באב, עלינו להתחזק באמונה, להתכונן למשיח במחשבה ובהחלטה כיצד להעמיד את העתיד בחיים, לבקש סיעתא דשמיא **'הבא ליטרה מסייעין אותו'** ('שבת' קד.) ונזכה להרגיש בנחמת ציון וירושלים. **'מערכי לב'** ■

שלאחר אלפים שנה של צפיה של צדיקים עדין לא בא, עלינו לצפות למשיח ולהאמין כי הנה אנו יוצאים עתה לתפלת מנחה והנה הוא בא ובזכות התקוה יבוא, לא מפני שהתקוה עושה אותנו זכאים לביאת המשיח ולכל הישועות, אלא שמי שמוסר את כל עצמותו לקב"ה הוא מובטח בישועה. ומה שרואים שהצדיקים מקוים ואינם נושעים, אין זה אלא ראייה של טעות, כי הצדיק עצמו אינו אומר כן **כאשר ביקש משה רבנו על כלל ישראל הוסיף ואמר:**

צעקה

דנתי אתכם לכף זכות כשראיתי ילדים מכבדים את הזקנים ושלחום לפנייהם אמרתיו: **"מי נתן נְהִיגָה לְבָכְם זֶה לָהֶם לְיָרָאָה אֲתִי... קַל הַיָּמִים"** ('דברים' ה כו). **האמנם כשבתם לשלוח המרגלים באתם; 'בערבוביא, ילדים דוחפים את הזקנים' (רש"י 'דברים' א כב) אגלאי מילתא למפרע שגם קריבה של מ"ת לא היתה כהוגן לשם שמים ואדרבה; היא ראייה שכל חפציכם קניני הגוף אבל קנין התורה רחוק מכליותיכם... ועוד היום כך המדה בישראל; שדוקא בעסק התורה, מכבדים זה את זה ולפעמים הכיבוד להקל מעליו וליתן עול התורה על זולתו. ועכ"פ כשבאים לעסק ממון, גלה כבוד מישראל כי לעולם לא יכבדו הילדים את הזקנים לומר: "זקן זה ואינו לפי כבודו לעשות בכסף ובזהב וראוי להקדימו באיזו הנאה" אלא כל דאלים גבר ואין חכמה ואין תבונה לנגדם שוה לכלום' (כלי יקר 'דברים' א כב) ■**

יועיל הדבר שיצרח? **"מה עשה הקב"ה; הביא עליו יסורים ואז צרח."** "מה לך צועק? ואם תצרח וכי יועיל לך?" **אין זו שאלה;** "כשכואב צועקים"! "אז לשם מה שתקת?" **"כי זה לא כאב."** **הוי אומר; 'כל אדם צועק, תלוי על מה. כל אדם מאבד עשתונות, תלוי על מה!'** וזה שייך כ"כ לימים אלו **לאבל על החרבן;** ודאי איננו מסתפרים ואיננו אוכלים בשר איננו שומעים מנגינות, נוהגים 'לפי הספר'. **אם הגאולה תתעכב נתכנס לקריאת; "אִיכָה"** ('איכה' א א) ולאמירת קינות. וכי קינות **אומרים!?** קינות מקוננים. אך זה תלוי מי אומר ועל מה אומר. **זהו שפירש בעל ה'כלי יקר'; "נתקרבון אֵלַי פְּלָקֶם"** ('דברים' א כב). **פירש רש"י; 'בערבוביא... אותה קריבה היתה כהוגן... למה לו להזכיר עכשיו קריבה של מתן תורה? אלא; לפי שכל זה מענין התוכחה לומר: "כי עתה אני מאשים אתכם על הקריבה של מ"ת."** וכך אמר להם: **"במתן תורה**

הרבי מבריסק היה אומר על דברי הגמרא; 'שלשה היו באותה עצה; בלעם, איוב ויתרו. בלעם שיעץ נהרג. איוב ששתק וסופו נידון ביסורים. יתרו שברח, זכו מבני בניו שישבו בלשכת הגזית' (סוטה' יא.) מברית יתרו מוכח, שלא היה ביכולת יועצי פרעה לעכב את ביצוע הגזרה וההתנגדות היתה מעוררת עליהם את זעם פרעה. א"כ מה היתה הטענה על איוב ששתק? **ועוד;** בלעם יעץ לאבד ילדי ישראל ונהרג, הרי זה עונש **'מדה כנגד מדה'** ('סנהדרין' ז.י). יתרו ברח במחאה על אובדנם של ישראל, זכה להסתפח אליהם, הרי זה שכר **'מדה כנגד מדה'**. אבל איוב ששתק, ראוי היה שילקה באלם ומדוע נידון ביסורים. מה ענין עונשם ב'**מדה כנגד מדה'**? אך שאלה אחת מתורצת בחברתה; אכן, לא היה בכחו להתנגד לגזרה, לכן שתק. אך איך מסוגל לשתוק כאשר דנים תינוקות בני יומם לטבוע ביאור? **ואם תשאל: "מה**

חכם יהודי

להחזיר את האשה. "רק דרך אחת לפניך" אמרו לו: **"לפנות אל רבם של היהודים, הוא בחכמתו פותר כל בעיה סבוכה"**. נגש הערבי אל רבי עזרא וסיפר לו את ספורו. **להפתעתו, שאלו הרב:** "האם העוגה היתה ספוגית, או קשה?" **ענה המוסלמי:** "נוקשה היתה, אבל מה פשר השאלה?" **אמר הרב:** "אם כך ודאי נפלו ממנה פירורים במקום אכילתך..." חיוך רחב התפשט על פניו רץ לביתו ומצא כמה פירורים על הרצפה במקום אכילתו. **"מהרי" אמר לאשתו:** "הכיני את כוס הקפה לפני שאוכל פירורים אחרונים אלו..." **וכבוד שמים התקדש לעיני העם, ששמעו על חכמתו של הרב.** ■

מוסלמי נכבד, שעולמו עמד להחרב עליו. **ומעשה שהיה כך היה;** המוסלמי הנכבד בא לביתו ובקש מאשתו כוס קפה שישתה עם אכילת עוגה. הכנת הקפה ארכה זמן ממושך מדי והוא קצף ורגז. החל לאכול את העוגה והכריז, שאם יסיים את אכילת העוגה לפני שהקפה יהיה מוכן, הריהי מגורשת. כירת הפחמים התחממה לאיטה והבעל סיים לאכול את העוגה והקפה אינו מוכן. **לפי חוקי האיסלם;** נכנסו הגרושין לתוקפם. **יתר על כן;** לפי חוקי האיסלם אסור לו לשוב ולשאתה אחר גירושיה, אם לא תינשא לאחר ויגרשנה... רץ אל הקאדי, פנה אל השייך והם לא מצאו כל דרך

"הבו לכם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְנִבְנִים וְיִדְעִים לְשִׁבְטֵיכֶם" ('דברים' א יג)

במשך הדורות קמו לעם ישראל דיינים ורבנים, אשר בנוסף לגדלותם בתורה היו חכמים ונבונים בכל מילי דעלמא וידועים לשבטיהם. גאונים וקדושים שעל ידם ראו שהתורה היא חכמתנו ובינתנו לעיני העמים. כזה היה הגאון רבי עזרא חמאווי, ששימש כרבה הראשי של חלב בארם צובא לא יהודים בלבד באו להתדיין בפניו, שמע חכמתו פשט אל בין הנכרים וגם גוים רבים נהרו לביתו, לשטוח בפניו את בעיותיהם ולשמוע לעצתו. אחד מהם היה

פרשת 'דברים'

"ועתה ישראל שמע אל החקים ואל המשפטים אשר אנכי מלמד אתכם לעשות"

אדם המהלך בדרכים ישרות

"אלה הדברים" (דברים' א א) "ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר" (דברים' ג כג)

ידוע ומפורסם שהתפילות והבקשות הנאמרות למען הכלל והפרט נחשבות לסניגוריה גדולה, אשר בכחה לעורר פרקליטים ומליצי יושר המצדדים בזכותנו לפני יושב מרום. הגאון רבי חיים סינואני זצ"ל היה מנצל כל הזדמנות כדי להמריץ את תלמידיו שומעי לקחו ללכת בעקבותיו ולשאת תפילות ותחנונים לשלום אחינו בני ישראל, מתוך דגש מיוחד על הגאולה ופדות השכינה. אבל יש להקפיד ע"כ שהבקשות והתחנונים לא יבואו על חשבון לימוד התורה, שהיא 'נותנת חיים לעושיה חיים בעולם הזה ובעולם הבא' ('אבות' ו ז). לפיכך; הורה לתלמידיו לנהוג בחכמה ללכת בדרכו הקדושה של מורו ורבו הגאון הקדוש רבי יעיש קורין זצ"ל, שנהג שכל אימת שפסק מלימוד התורה מחמת רוב יגיעתו והתמדתו בה, היה שוטח תחינות ובקשות על עם ישראל. ורבי חיים סינואני זצ"ל מצא ע"כ רמז נאה בשמות הפרשיות; 'דברים' "ואתחנן". דהיינו; בראש ובראשונה חייב האדם לקיים מצות עשה של; "וידברת עם" (דברים' ו ז) שאמרו חז"ל; 'בדברי תורה' ('וימא' יט:). אבל בעת שהאדם בטל מלימוד תורתו, במקום שידבר דברים בטלים ואסורים של שקר וליצנות, לשון הרע ורכילות ודברי קנטור על חבריו יפתח פיו בחכמה ויתחנן לפני הקב"ה שיפדה את עמו ישראל השרויים בגלות, בצרה ובשביה ויגאלם מהרה למען שמו הגדול ויתפלל עליו ועל בני ביתו שינצלו מכל חטא ועון והרהורים רעים ועל בניו שילכו בדרך התורה והיראה ולא יסטו חלילה מדרך האבות. "כל אותן הבקשות" אמר הרב סינואני זצ"ל "יכול האדם לאמר בלשונו בלא ספר וסידור תפילה אלא מקירות לבו הן הצובות וחשובות ויקרות הן עד מאד לפני בוראנו ויוצאנו".

מכיון שנאמרו הדברות בלשון יחיד לימד סגוריא בכך על העם. אבל כשבאו במעשה קרח וטענו: "פי כל העדה כלם קדשים" ('במדבר' טז ג) ופירשו חז"ל; 'כולם שמעו מפי הגבורה' (רש"י) ועשרת הדברות נאמרו בלשון יחיד מכיון שכוננו לכל יחיד בישראל, א"כ נסתרה טענתו של משה רבנו: "לי אמרת!" וממילא התעורר מחדש קטרוגו של חטא העגל.

"אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל" (דברים' א א)

פירש רבנו 'אור החיים' הקדוש זצ"ל; "אלה הדברים" ולא דברים אחרים. לומר לך; שמימי לא שח משה רבנו ע"ה בדברים אחרים זולת דברי תורה ויראה מוסר והדרכה. ובאמרו: "אל כל ישראל" רצה לומר; שאין הדברים מכוונים לאותו הדור בלבד, אלא לכל דורות עם ישראל ולכל הנפשות עד סוף כל הדורות.

"כפתרים היצאים מפפתר השמים" (דברים' ב כג)

פסוק זה אינו אומר אלא דרשני; מה לנו לדעת לנצח כי "והעוים הישבים כפתרים עד ענה כפתרים היצאים מפפתר השמים"? כתב מרן החיד"א זצ"ל בשם הגאון רבי אהרן ששון זצ"ל; שאמרו במדרש; 'פלשתים גבורים כפתורים ננסים' ('ב"ר' לז ה). ואמר כאן הכתוב: "כפתרים היצאים מפפתר" שהיו נישאים בינם לבין עצמם והתמעטה קומתם עוד יותר כמו שהזכירו בגמרא; 'ננס לא ישא ננסת שלא יצא מהם אצבעי' ('בכורות' מה:). ולעומתם אמרו בגמרא; 'למה נקרא שמם; "עוים"? שכל הרואה אותם אוחתו עוית' ('חולין' ס:). ואמר הכתוב: "והעוים" אותו עם של גיבורים אימתניים וענקים; "הישבים כפתרים" שבטחו כ"כ על גבורתם עד שלא בנו חומות סביב עריהם "כפתרים היצאים מפפתר השמים" ננסים אצבעונים גברו עליהם. ומכאן תדעו כי; "ולא לגבורים המלחמה" ('קהלת' ט יא) ו"ה' איש מלחמה" ('שמות' טו ג). א"כ אין לכם לפחד מסיחון מלך האמורי שהיה נפיל ענק אחי עוג מלך הבשן ומעמו האמורי; 'אשר כגובה ארזים גובהו' ('נדה' סא). אלא; "קומו סעו נעברו את נחל ארנן ראה נמתי בנדת את סיחון" (דברים' כ כד).

"במקדבן בערבה מול סוף" (דברים' א א)

רבנו ה'אביר יעקב' אבוהצירא זצ"ל פירש את דברי התוכחה כרמז לאדם; הן; "במקדבן" היינו; בדיבורו. והן; "בערבה" בכל דבר ערב שהתאוה קורצת כאכילה ושתיה ראיות אסורות והרהורים רעים... הרי בכלם; "מול סוף" עמוד והתבונן לסופם; משחרר אתה את לשונך, האם אין סופך להצטער על דבריך? הולך אתה אחר תאותך, האם לא תנהם באחריתך? 'הוה מחשב... שכר עברה כנגד הפסדה' ('בבא בתרא' עח) ואז תפרוש ממנה לבטח.

"נתצרת נדי וקב" (דברים' א א)

פירש רש"י; "נתצרת" במחלוקתו של קרת. "נדי וקב" הוכיחו על העגל. הקשה הגאון רבי יעקב חי זריהן זצ"ל, ראב"ד הספרדים בטבריה בספרו 'אהל יעקב'; הרי חטא העגל היה לפני מחלוקת קרח, מדוע נכתב לאחריה? ותירץ; שבמעשה העגל כאשר עברו על הדברה של; "אנכי ה' אלקיך... לא יהנה לך אלקים אחרים על פני" ('שמות' כ) טען משה רבנו לפני הקב"ה: "לי אמרת!" ('שמו"ר' מג ה)

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

"איכה אָשָׂא לְבַדִּי טְרַחֲמִים" (דברים) א יב

הרוצה לקבל מושג על טרחתו של רועה ישראל, **יתבונן בסדר יומו של רבנו חיים פלאג'י זצ"ל**; אך הגיע לביתו והמון קיבל את פניו לדיני תורה ולבוררות, להתיעצות ולשאלות בהלכה והוא קיבל את פני כולם בסבלנות ובמאור פנים, שמע ושקל פסק ויעץ הורה ובירך. רק כאשר האחרון שבהם הלך, הוגש לפניו התבשיל ואז נפתחה הדלת ומישהו בא והרב בטבעיות, הורה לסלק את הצלחת, כאילו סיים זה עתה לאכול שאל הלה את שאלתו, קיבל תשובה והצלחת שבה למקומה וכך היתה מובאת ומסולקת, מוגשת ומסורת, עד שהשתרר שקט, איש לא בא והרב סיים לאכול את התבשיל, שהתקרר בינתיים וטעמו פג. **כשסיים לאכול תמה**: "איך זה שאיש לא הפריע באמצע?" **גילה בנו את הסוד**: "אשה באה ובקשה לשאול שאלה, אמרתי לה שאתה אוכל עתה ותבוא בשנית". "מי האשה?" **שאל הרב** "אחת מקצה העיר ושאלה פעוטה לה, בדיני כשרות". **קם הרב, לבש את גלימתו ואמר לבנו**: "בוא נלך!". "לאן?" **שאל הבן** "אל האשה" **ענה הרב**: "אתה, כדי להתנצל בפניה. ואני, כדי לענות על שאלתה".

"פי המשפט לאלקים הוא" (דברים) א יז

בספרו 'ישמה ישראל' סיפר הגאון בעל 'כף החיים' זצ"ל; מעשה שהיה בגאון רבי משה חיים זצ"ל, סבו של ריש גלותא רבנו יוסף חיים זיע"א ה'בן איש חי' זצ"ל, כדוגמא לאחריות הדיין להטיל מוראו על בעלי הדין ולגלות את האמת כדי לפסוק דין אמת לאמתו. **פעם באו לפניו לדין תורה**; האחד תבע מחברו ממון והלה הכחיש והיה מוכן להשבע שאינו חייב מאומה. בחכמתו הבין הרב שהתובע צודק והנתבע מוכן להשבע לשקר. אינו נרתע להשבע לשוא באוחזו את ספר התורה הקדוש. **אמר לו הרב בהקפדה**: "כסבור אתה שאני עומד להשביעך בספר תורה? טעות בידך, איני משביעך אלא באחיזה בשני לוחות הברית". **ובעוד הלה תוהה, פנה ואמר לשמש בית הדין**: "לך תטבול עשר טבילות ותביא לי את שני לוחות הברית שעל שלחני". נחרד הלה פן ידרש לאחוז בשני לוחות הברית שהוריד משה רבנו

מהר סיני, הן ימות בנגעו בהם. **מיד אמר ברתת**: "לא, אשלם! ולא אשבע". **והרב בשלו**: "כבר נתחייבת שבועה ואין דרך חזרה". הודה הלה ששיקר וכיחש והתובע צודק. בינתיים נכנס השמש המשתאה לחדרו של הרב ומצא על שלחנו את הספר 'שני לוחות הברית' הנודע בקיצור שמו; 'השל"ה הקדוש'.

"נעתה ישראל שמע אל הקולם ואל המשפטים אשר אנכי מלמד אתכם לעשות" (דברים) ד א

'אמר איבו: "הוה קאימנא קמיה דרבי אלעזר בר צדוק אתא לקמיה ההוא גברא, אמר ליה: "קרייתא אית לי, כרמיא אית לי, זיתא אית לי ואתו בני קרייתא ומקשקשין בכרמיא ואוכלין בזיתא, אריד, או לא אריד?" **אמר ליה**: "לא אריד". **הוה קא שביק ליה ואזיל**. אמר: "כדו הויתי דיירי בארעא הדא ארבעין שנין ולא חמיתי בר אינש מהלך בארחן דתקנן כדון". **הדר ואתי ואמר ליה**: "מאי מיעבד?" **אמר ליה**: "אפקר זיתא לחשוכיא ותן פריטא לקשקושי כרמים". (פירושו; **סיפר איבו**: "השנה היתה שנת שמיטה שיש להפקיר בה את הפירות הגדלים בארץ ישראל. עמדתי לפני רבי אלעזר ובא אדם לשאול שאלה: "יש לו מטע זיתים וכרם ענבים הוא מביא פועלים מן העיר והם מטפלים בגפנים, בעבודות המותרות בשמיטה ובשכר עבודתם אוכלים מן הזיתים, האם הוא עושה כהלכה?" **ענהו רבי אלעזר**: "לא אינך נוהג כשורה, משום שהזיתים הם הפקר שביעית ואינך יכול לשלם מהם שכר עבודתם". **עזב האיש את המקום. פנה רבי אלעזר אל איבו ואמר לו**: "כבר ארבעים שנה אני מתגורר כאן וטרם ראיתי אדם המהלך בדרכים ישרות כאדם זה". **כעבור שעה שב האיש ושאל**: "ומה אעשה?" **אמר לו רבי אלעזר**: "הפקר את הזיתים ולפועלים שלם מזומנים". **שאל הגאון רבי ישראל מסלנט זצ"ל**, מייסד תנועת המוסר: "מה מצא רבי אלעזר באותו אדם, שהתפעל ממנו כל כך, עד שאמר שלא ראה אדם ישר כמוהו זה ארבעים שנה? **ועוד**; לאן הלך האיש באמצע השיחה?" **ושאלה אחת מתורצת בהברתה**; כאשר אותו אדם נוכח לדעת שאינו נוהג כשורה לא התמהמה אף לשניה אחת. מיד ביקש סליחה ורץ לשדה, אל מחוץ לעיר, כדי לומר לפועלים סודרי העבודה השתנו.

רק לאחר מכן שב העירה להמשיך ולשאול כיצד לנהוג בעתיד. הוא לא היה 'איש המחר' הוא היה 'איש העכשיו'. (הרב שלום מאיר וולך שליט"א)

על מה חרבה ירושלים

'אמר אביי: "לא חרבה ירושלים אלא בשביל שחללו בה את השבת שנאמר: "ומשפחותי העלימו עיניהם נאחל בתוכם" (יחזקאל' כב כו) ('שבת' קיט). **'אמר רבי אבהו**: "לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביטלו קריאת שמע שחרית וערבית שנאמר: "הוי משפמי בבקר שְׁכַר יְקַדְפוּ... וכתוב; "נְהַיְהוּ כְבוֹד וְנִקְל תִּף וְנִחְלֵל וְיִזְן מְשַׁמְתֵיכֶם נָאֵת פֶּעַל ה' לֹא יְבִיטוּ" ('ישעיה' ה). **וכתיב**: "לִכֹּן גָּלָה עַמִּי מִקְּלֵי דַעַת" (שם) "' (שם). **'אמר רב המנונא**: "לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביטלו בה תינוקות של בית רבן שנאמר: "שִׁפְפָה עַל עוֹלָל בְּחוּץ" ('ירמיה' ו יא). **מה טעם "שִׁפְפָה"?** משום ד"עוֹלָל בְּחוּץ" "' (שם). **עולא**: "לא חרבה ירושלים אלא מפני שלא היה להם בושת פנים זה מזה שנאמר: "הִבְשׂוּ פִי תוֹעֵבָה עֲשׂוּ גַם בּוֹשׁ לֹא יִבְשׂוּ" ('ירמיה' ח יא) (שם). **'אמר רבי יצחק**: "לא חרבה ירושלים אלא בשביל שהושוו קטן וגדול שנאמר: "נְהַיְהוּ כְעֵם פְּתָחַן" וכתוב בתריה; "הַבּוֹק תְּבוֹק" "' ('ישעיה' כד ב) (שם). **'אמר רב עמרם בריה דרבי שמעון בר אבא אמר רבי שמעון בר אבא אמר רבי חנינא**: "לא חרבה ירושלים אלא בשביל שלא הוכיחו זה את זה שנאמר: "הֵיוּ שְׂרָיָה כְּאַגְלִים לֹא מְצָאוּ מְרָעָה" ('איכה' א ו) **מה איל זה ראשו של זה בצד ונבו של זה, אף ישראל שבאותו הדור כבשו פניהם בקרקע ולא הוכיחו זה את זה**" (שם). **'אמר רבי יהודה**: "לא חרבה ירושלים אלא בשביל שביזו בה תלמידי חכמים שנאמר: "וַיְהִיו מְלַעֲיָבִים בְּמִלְאָכֵי הָאֱלֹקִים וּבזוֹיִם דְּבָכְרֵי וּמְתַעֲתְעִים בְּנִבְאָיו עַד עֲלוֹת חֲמַת ה' בְּעַמּוֹ עַד לְאֵין מְרָפָא" ('דברי הימים' ב לו טז) **מאי**; "עַד לְאֵין מְרָפָא"? **אמר רב יהודה אמר רב**: "כל המבזה תלמידי חכמים אין לו רפואה למכתו" (שם). **'ואמר רבא**: "לא חרבה ירושלים אלא בשביל שפסקו ממנה אנשי אמונה שנאמר: "שׁוֹטְטוּ בְּחוּצוֹת יְרוּשָׁלַם וְרָאוּ נָא וְדַעוּ וּבְקִשׁוּ בְּרַחוּבֵיהֶּי אֵם תִּמְצָאוּ אִישׁ אֵם יֵשׁ עֹשֶׂה מְשַׁפֵּט מִבְּקֶשׁ אֲמוּנָה וְאֶסְלַח לָהּ" ('ירמיה' א) "' (שם) ■

מרבנו מן בעל 'אילת השחר' שליט"א 'פרי חיים'

"כל רדפיה השיגוה בין המצרים"
(א'יכה' א ג)

לב מי לא ירגיש סערת רוח נורא כאשר עולם התורה בארץ ישראל נמצא בדיון קשה ועל פניו של רבינו שליט"א נרגשת דאגה העצומה מה יהיה גורלם של כל עשרות אלפי בני התורה הנמצאים בדיון אצל... והתבטא רבינו: "כי דוקא בימים אלו **"בין המצרים"** מתעוררים הדברים הקשים האלה".

וכמובן הכל פונים לתל תלפיות בשאלה: "מה עלינו לעשות? מה עלינו לתקן?" וכידוע מן שליט"א כדרכו בכל פעם אינו ממזהר להשיב, רק חושב וחושב ואמנם לא פסיק פומיה מלומר תהלים כבר תקופה ארוכה. **ואומר לכולם:** "שהתפילה בכחה לבקוע רקיעים ולשדד מערכות, רק צריך שתהא תפילה מעומק הלב וה' יראה ללבב".

ומזכיר מה שמביא הגה"ק ר' אלחנן וסרמן הי"ד בשם הגר"א; כי כשיש חלילה וחס גזירה, היינו; שיש קטרוג למעלה, ה' ירחם וכדי לבטל קטרוג לא מועיל הבהרות... רק על ידי שיועילו להסיר הקטרוג וזה שייך ע"י תפילה.

אך כיום זכינו בהארת פני מלך חיים, כאשר שאל תלמיד חכם אחד בתמימות **לרבינו:** "וואס דארף מען טאהן? מה צריך לעשות?"

והשיב לו רבינו בהאי לישנא: "צריך ללמוד ולא לדבר... ובישיבות ובכוללים אפילו לומדים, אבל באמצע יוצאים לרבע שעה עשרים דקות ומפטטים, היה צריך לשבור את הראש האיך להבין את התוס' ובמקום זה עוסקים בשטויות..."

ונשאל: "האם הכונה ללמוד בלי הפסקה?" **והשיב:** "כן".

והוסיף מה שכתוב; כי כשהיתה גזירה לפני כמה מאות שנים אמר בעל ה'מסילת ישרים' – **הרמח"ל זצ"ל:** **"שילמדו שלשה ימים בלי הפסק ותבטל הגזירה"**. ולא שאדם אחד ילמד כל הזמן, רק כל אחד ילמד כמה שעות ובסך הכל

שלשה ימים יהיה רק תורה.

וכך היה הסדר בוולוז'ין, שכל הלילה למדו ולא שאחד למד כל הלילה, רק אחד למד עד שתים עשרה והשני משתים עשרה עד שתים ואחר משתים עד ארבע ואח"כ אחד מארבע עד שש וכך כל הזמן לא היה ריק.

וכך עלינו לעשות שבישיבות יעשו משמרות לימוד למשך שלשה ימים כדי לבטל הגזירה הנוראה.

וזכינו שבהמשך היום כתב מכתב לישיבת 'ארחות תורה' ואח"כ לכל בני הישיבות בהאי לישנא:

בס"ד
לבני הישיבות שלום וברכה לנצח היות שיש קטרוג גדול מאד ויכול לגרום הרס מקומות התורה בארץ ישראל ראינו צורך להשתמש במה שיעץ **הרמח"ל זצ"ל;** ללמוד ג' ימים מעת לעת ברציפות ע"י שכל אחד יקבל ללמוד כמה שעות רצופות במשמרות.

ויש לקוות כי יהי' סייעתא דשמיא ונזכה להמשיך לימוד התורה ויתרבה עמליה ולומדיה, כן יהי רצון א. ס.

כ"א תמוז תשע"ב לפ"ק
א. ל. שטיינמן

וכדי להשלים הענין נעתיק מעט ממכתבו של הרמח"ל שכתב ביום א' כ' סיון תצ"א והדפיסו הגאון הצדיק ר"ח פרידלנדר זצ"ל בספר 'אוצרות רמח"ל' (עמ' שטט)

וז"ל; ואל אשר שאלני על ענין גזירת הספרים... כבר יודע כבוד תורתו אשר אני משכתי את ידי מדבר בענינם האלה... כ"ש שאין זה דבר קטן אלא גדול מאד.

ובתחילה אומר; ענין זה של גזירות התורה שהיו בעונותינו הרבים מאין יצאו, כי אין דבר בלא שרש. **וסוד;** **"זאת תקת התורה"** ('במדבר' יט ב) **ותרגומו;** 'דא גזירת אורייתא' ונודע שכאן נרמז ענין זה...

והנה; כמו שכשכלתה פרה אחת היה צריך לעשות אחרת, כך תיקון אחד

מתקיים עד זמן שמתקיים אבל בהתגבר הקטרוגים ח"ו צריך תיקון אחר.

והאמת; כי הגדר לזה הוא שיהיו ישראל ממיתים עצמם על דברי תורה ולכן **נאמר;** **"זאת התורה אדם פי ימות באקהל"** ('שם' יד) בפרשה זאת.

ועתה אמת הוא; ודאי שקטרוג גדול נתעורר על ישראל והיתה צריכה התורה לימסר... וזאת ידעתי אגיד כי ודאי כבר נתרבה הקטרוג... וזאת העצה היעוצה לכל קהילות קדש... לינצל מרשת זו שמנו שונאיהם ובודאי היה להם לפקח על זאת ולא יחדלו, כי רב הדבר ועצום מאד.

זה הסדר אשר שמנו בבית מדרשינו, **כי כבר ידענו מ"ש רשב"י;** **"בעוד דההוא קול לא פסק דבור שלטא ויכלא. ועל דא לא אצטריך אורייתא למפסק'** ('זוהר' 'ויצא' קנא). **ושם למעלה מעט;** **"כל זמנא דחכימיא יחדון בה באורייתא לא יכל ס"מ בהו"**. וע"כ שמנו עצמנו לקבוע לימוד שלא יהיה לו הפסק כלל.

זה משפטו; שבעה בחרנו אשר התנדבו לזה לקיים להם להיות בין כולם לומדים תמיד מן הבקר עד הערב כל הימים לא יחשו... וכל אחד בשעת לימודו יהא דינו כמתפלל שמונה עשרה, שלא יוכל להפסיק בשום מין הפסק שבעולם ולא יסיים לימודו עד שיתחיל השני, באופן שרגע אחד לא יפסק קול התורה. והלימוד הוא; **ס' 'הזוהר' 'תיקונים' ו'זוהר חדש'**. ונמצינו לומדים בכל שבוע כל זה וזה ידענו כי בחר ה' בזה לבטל כל גזירות קשות ובפרט להיות לחומה אל הגזירה הקשה ח"ו.

ועתה אל ישליכו חכמי ישראל את הדבר הזה אחרי גנבם... אבל כ"ת יקח את העצה הזאת ויהיה לו לזכות, כי אין כמוה טובה לכל ישראל. וכל אחד במקומו יוכל לעשותו, כי לא דבר קשה הוא כלל ואנחנו מצליחים בזה תהלה לקל ועוד לנו סדרים רבים ונאים בענין הלימוד הזה!

והוסיף רבינו; "דאפילו שהרמח"ל כתב לימוד ה'זוהר'... אבל מסתמא לימוד נגלה ג"כ מועיל ואולי פחות, אבל זה מועיל". ■

אמירה ושינון

"ה' אלקינו דבר אֵלֵינוּ בְּחֶרֶב לְאִמֵּר"
(דברים' א ו)

כשכתוב: **"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לְאִמֵּר"** ('שמות' ו) פירושו; שיאמר לבני ישראל (רמב"ן 'שמות' ו י) אבל

כאן שנאמר: **"ה' אֵלֵינוּ דְבַר אֵלֵינוּ בְּחֶרֶב לְאִמֵּר"** כלוּמַר; אל כלנו. מהו; **"לְאִמֵּר"** ולמי נאמר? **ביאר מרן החיד"א זיע"א;** שיתכן ונרמז כאן מה שאמרו; **'בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרות ואומרת:**

"אוי להם לבריות מעלבונה של תורה" ('אבות' ו ב) שמתרשלים חלילה בלימודה. וזהו; **"ה' אֵלֵינוּ דְבַר אֵלֵינוּ בְּחֶרֶב לְאִמֵּר"**, בבת קול היוצאת מהר חורב; **"לְאִמֵּר"** המריצנו לשגן וללמוד ולומר את דברי התורה. ■

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

לא להמתין

ולהמיט על עצמכם חרבן". במקרה כזה אי אפשר לחכות, להמתין. מי שרואה את חברו מתקדם מבלי משיבם לשדה מוקשים, לא יוכל לומר: "פסור אני מלהזוהירו"; "פי נער אַנְכִי" ואיני כמשה רבנו, אמתין עד סמוך למיתתי... הוא חיב לצעוק ולהתריע, להזהיר מפני הסכנה. כמה נכונים הדברים לדורנו ולמצבנו מי שבידו לעזור ולהשפיע, ללמד ולפעול, לא יוכל לפסור את עצמו בטענת: "לא ידעתי דבר פי נער אַנְכִי". הרי מול עיניך עולים אנשים על שדה מוקשים, רוח והורם את הדרך הנכונה, מהר פן תאחר. (הרב שלום מאיר וולך שליט"א) ■

וקרע להם את היבם, הוריד את המן, הגניז את השלום, נתן להם את התורה, העלה את הבאר. אני, בתחילת שליחותי אני בא להוכיחם? אבל ירמיהו נשלח בכל זאת להוכיח וטענתו לא התקבלה. ומדוע? משום שיש הבדל עצום בין התוכחה של משה רבנו לזו של ירמיהו הנביא. משה רבנו הצביע על חטאים קודמים, תבע ללמוד מהם לקח, להתבונן בהם ולהיטיב דרך. סוג תוכחה כזה יכול להמתין לשעת הכושר לאדם המתאים ולזמן המתאים. אבל ירמיהו הנביא נשלח להתריע בדחיפות ולומר: "עצרו, חדלו, אתם עומדים על סף התהום. עומדים להתרסק

"נאמר אָהָה ה' הַנְּהָה לֹא יִדְעָתִי דָּבָר פִּי נֶעַר אַנְכִי" (ירמיה' א ו)

חמשה שבועות לפני פטירתו התחיל משה רבנו לומר את ספר דברים ספר התוכחה. 'מלמד שלא הוכיחן אלא סמוך למיתה' (רש"י 'דברים' א ג). ואכן כאשר הקדוש ברוך הוא שלח את ירמיהו הנביא להוכיח את ישראל הוא ענה: "נאמר אָהָה ה' הַנְּהָה לֹא יִדְעָתִי דָּבָר פִּי נֶעַר אַנְכִי" (ירמיה' א ו). פירש רש"י; 'איני כדאי להוכיחן. משה הוכיחן סמוך למיתתו כבר נחשב בעיניהם בכמה ניסים שעשה להם; הוציאם ממצרים

המלאך

שם עד חצי הלילה ועיפותו גברה עליו. פנה לתנומה קצרה, שב ומצאו באותה תנוחה, רק השלולית התפשטה. היום האיר, האנשים התכנסו לתפילת שחרית לאחר שנת לילה עריבה והמלאך עודנו רכון לארץ, ראשו בין ברכיו ובוכה... אמר רב יצחק: "לזה ראוי לקרוא; 'מלאך'". "הו אַרְאֵלִים צִעְקוּ חֲצָה מִלְאָכִי שְׁלוֹם מֵר יִבְפִּינֶן" (ישעיה' ל ז). ■

כשהחל הקורא לומר: "אֵיכָה" פרצה זעקה נוקבת מפי המלאך והוריד ראשו בין ברכיו. נשאר בתנוחה זו עד סיום הקריאה וכך נשאר באמירת הקינות ולאחריה ונשאר כך כשכולם הלכו לביתם. השתהה שם רבי יצחק, לעקוב אחריו וראה שלולית נקוית תחתיו מהדמעות הנוטפות מעיניו, שלולית ההולכת ומתפשטת בהתמדה. נשאר

איש פלאות היה לפני כמאתים שנה; הצדיק רבי אברהם המלאך זצ"ל, בנו יחידו של המגיד הקדוש ממזריטש זצ"ל. שמע אודותיו הצדיק רבי יצחק מרדוויל זצ"ל ותמה: "כיצד ניתן לקרוא לילוד אשה בשם; 'מלאך'?" החליט לנסוע ולראות. הגיע לעירו חוסטוב, לתשעה באב. התפללו ערבית וישבו לארץ לקריאת המגילה.

טיול לקברי הצדיקים עם אמנון יצחק שליט"א

ביום שלישי ג' אלול 31/08/12

זכאי
"כח כפלים" חינם!
"חי כפלים" 50% הנחה

מירון - קבר רשב"י
טבריה - רמב"ם, ר' מאיר בעל הנס
14:00 ארוחת צהרים - במלון 'המסודה' בטבריה
15:15 תפילת מנחה
15:30 הרצאת הרב אמנון יצחק שליט"א
יציאה מנקודות האיסוף בשעה 7:30 בדיוק! בני ברק - רח' מתתיהו 10 ירושלים - 'בניני האומה'

הישיבה בהפרדה מלאה!

ההרשמה בשופר רח' מתתיהו 10 בני ברק בין השעות 09:00-15:30

03-6777779

הנושאים הכי חמים

בהרצאותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

DVD ב-5 ע"ח בלבד! ניתן להשיג בשופר

וכן ניתן להעביר רצועות MP3 לנגנים

להזמנות בטלפון 03-6777779

עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס

זה לשון הרמב"ם פרק ח' מהלכות לולב, הלכה י"ג-י"ד על שמחת בית השואבה: "והיאך היתה שמחה זו? החליל מכה ומנגינין בכנור ובנבלים ובמצלתים וכל אחד ואחד בכלי שיר שהוא יודע לנגן בו. ומי שיוודע בפה, בפה. ורוקדים ומספקין ומטפחין ומפזזין ומכרכרים כל אחד ואחד כמו שיוודע ואומרים דברי שיר ותושבחות ולא היו עושיין אותה עמי הארץ וכל מי שירצה, אלא גדולי חכמי ישראל וראשי הישיבות והסנהדרין והחסידים והזקנים ואנשי מעשה הם שהיו מרקדין ומספקין ומנגינין ומשמחין במקדש בימי חג הסוכות. אבל כל העם האנשים והנשים כולן באין לראות ולשמוע". עכ"ל.

סיפר הרב שלמה ברעוודה שליט"א ששאל אחד מבניו של מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל את אביו למה כתב הרמב"ם שנתנו רק לתלמידי חכמים לשמוח ולמה לא ישמחו גם עמי הארץ? והשיב הרב מבריסק "אצל עמי הארץ זה לא שמחה אלא הוללות!" לצערינו הרב, יש היום הרבה עמי הארץ שמארגנים אירועים תורניים על דעת עצמם, וחושבים שמזכים את הרבים ועושים קידוש השם. אבל עמי הארץ אינם יודעים מה היא שמחה של מצוה, ועושים רק הופעה של בידור וקלות ראש ע"י זמרים פורקי עול תורה.

כן רואים כעת מודעות לסיום הש"ס בכמה מקומות בהשתתפות רבנים חשובים ביחד עם – אלילי זמר, זיקוקים "לכבוד התורה" והופעה זולה בצורה שעושים החילונים המסכנים – לזו קוראים שמחה של מצוה??? אסור לתת לאנשים חסרי שכל כאלה לארגן שום אירוע תורני, כי הם יודעים לעשות רק הופעה של בידור, ועושים את ההיפך ממה שכתב הרמב"ם ז"ל, כי מביאים קהל של תלמידי חכמים ובני תורה לראות ולשמוע איזה שחקן בידור עומד בבמה ושר כמה שירי עגבים "לכבודה של תורה". הדבר פשוט שאין שום מצוה ללכת לאירוע כזה.

בשמחה של מצוה, בין אם זה סיום הש"ס, שמחת בית השואבה או חתונה, צריכים לתת לציבור האפשרות להשתתף ולא להיות רק מאזינים לקול של איזה זמר. דבר זה אפשר רק כשלא עושים את הזמר המרכז של האירוע, ולא מראים אותו על מסך לפני הקהל, ולא מגבירים את קולו או קול המוסיקה בעוצמה שמונע מהקהל האפשרות להשתתף בשמחה ולשיר ביחד. כל שכן שאין לתת לזמרים לדבר לפני הקהל או לכבד אותם.

הדברים הללו פשוטים למי שיש לו שכל, אבל לצערינו הרב, רואים שמארגני האירועים לא מבינים כלום. הם לא שואלים רבנים וחושבים שהם יודעים הכל. לפני כחודש וחצי ישבתי עם עם הארץ כזה שפרסם ערב "חזיון" של הרצאות של רבנים ביחד עם אליל הזמר מידד טסה "בהופעה מלאה". הלכתי אל המארגן הזה לנסות להסביר לו שהדרך שהוא מפרסם את הזמר באותיות גדולות יותר מהרבנים זה בזיון כבוד התורה. הוא הסביר לי שהיום יש הרבה אנשים שמחשיבים את הזמרים יותר מהרבנים ולכן חייבים להדגיש את הזמרים בגדול. הוא המשיך לדבר שטויות ולצעוק במשך חצי שעה להגיד לי כמה הוא מזכה את הרבים ושפך את זעמו על הרב אמנון יצחק שליט"א שמפרסם אותו כמחטיא את הרבים.

ראיתי שאין עם מי לדבר. שלחתי לו מכתב לבקש ממנו ללכת אצל רבנים חשובים קודם שהוא מארגן שום אירוע ולבקש מהם להדריך אותו בכל פרט, ולא להחליט שום דבר על דעת עצמו. אמרתי לו שמידד טסה, שהוא הביא לאירוע שלו מופיע בהופעות אסורות, בתערובת, והוא מחטיא את הרבים. הוא טען שזה לא נכון, והוא זמר כשר. אחר כך כתבתי לו שהוא יופיע בהופעה מעורבת בפתח תקוה בד' בתמוז, ולא רק שלא השגיח לדבר, אלא מזמין אותו עוד פעם לשיר בסיום הש"ס שלו ברמת השרון. יש תמונות וסרטים מההופעה בפתח תקוה. אבל לא איכפת לעם הארץ הזה כלום. הוא מביא אותו, כי יש לו מראה של בחור ישיבה. זה נכון, אבל מה זה עוזר כשרוב השירים שלו מגיעים מהרדיו החילוני, והבנות משתגעות עליו כמו אליל זמר חילוני – האם יכול להגיע איזה קדושה מזמר כזה?

האם זה נקרא "סיום הש"ס" או "סיום היהדות"??? עד מתי צריכים לראות את העם הארץ הגדול הזה מחטיא את הרבים ולהשפיל את כבוד התורה כשעושה כל מה שעולה בראש הקטן שלו? והוא אפילו מתחצף לומר ששאל את הרב עובדיה שליט"א על הזמר! האם מישוהו סיפר להרב עובדיה שהזמר הזה ממשיך להופיע בהופעות אסורות? האם הרב עובדיה יודע איזה שבבניק מנהל את הבחור הזה וגורר אותו לכל מיני אירועים חילוניים, להופיע בטלביזיה הטמאה, באולפן השקוף, לאולפני הקלטה חילוניים עם כל הטומאה של עולם הזמר החילוני? והמארגן החצוף הזה צועק עלינו כשאנחנו אומרים שהוא פושע גדול? כמה צרות יש במשפחתו של הבחור המסכן הזה בגלל המארגן הפושע – והוא מודה שהוא אחראי לזה? אבל ממשכיכים לעשות חילול השם, כי הכסף יותר חשוב בעיניהם....

ולר' אלי שמחיוף נאמר - האם לא קיבלת מספיק בזיונות כשהבאת את האליל יעקב שוואקי לשיר לפני כל הרבנים הספרדיים??!! האם האברכים שמגיעים לאירוע שלך לכבודה של תורה מבקשים להביא אליל זמר פורק עול שמורד בגדולי ישראל כבר יותר מ-35 שנים? אין לי ספק שכל הרבנים ובני תורה שגיעו לשם יהיו מרוצים אם תביא את ר' משה חבושה לבד. אם כן, למה אתה צריך להכניס לשם עבודה זרה לטמא את המעמד הגדול של סיום הש"ס ולבזות את כל הרבנים שאסרו את האליל החצוף מרדכי בן דוד? ומה ההבדל בינך לפנחס ראובן שחושב שצריכים לעשות שמחה של מצוה בצורה של הופעה של הוללות וקלות ראש???

חייבים להתרחק מעמי הארץ כאלה. אסור לסמוך עליהם, כי הם לא יודעים לעשות שמחה אלא הוללות. אין שם שמחה של מצוה או כבוד התורה אלא הופעות של זמרים, זיקוקים, עשן, מנורות צבעוניות, ובין השירים נותנים לכמה רבנים לדרוש.

הרב אפרים לופט

יו"ר 'ועד הנגינה היהודית'